

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТРАТЕГІЇ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ**

Каталог 3 вибіркових дисциплін

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань D3 Менеджмент
ОП «Підприємництво та інновації»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 05 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ –2025р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Стратегії у підприємстві
Викладач (-і)	Стефінін Володимир Володимирович, доц., к.е.н., доц. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380672992171
Е-mail викладача	volodymyr.stefinin@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Сучасний етап розвитку економіки України характеризується високим рівнем нестабільності та невизначеності умов функціонування підприємств, що зумовлено зростанням динамічності зовнішнього середовища, посиленням конкуренції, технологічними змінами та впливом глобальних економічних процесів. За таких умов ефективна діяльність і сталий розвиток підприємств неможливі без системного підходу до формування та реалізації стратегій розвитку. Навчальна дисципліна «Стратегії у підприємстві» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про сутність, види та механізми розробки підприємницьких стратегій, а також на набуття практичних навичок стратегічного мислення, аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища та прийняття обґрунтованих управлінських рішень у мінливому бізнес-середовищі. Особлива увага приділяється питанням інноваційного розвитку, конкурентних переваг, адаптивності та довгострокової життєздатності підприємств. Предмет навчальної дисципліни – сукупність стратегій і стратегічних підходів, які використовуються підприємствами для досягнення економічних, соціальних та інноваційних цілей у динамічному та конкурентному середовищі. Об’єкт навчальної дисципліни – процес підприємницької діяльності в умовах стратегічного управління та інноваційного розвитку.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета навчальної дисципліни Метою навчальної дисципліни «Стратегії у підприємстві» є формування у здобувачів вищої освіти системних теоретичних знань і практичних навичок щодо розробки, вибору та реалізації стратегій підприємницької діяльності в умовах динамічного, конкурентного та інноваційно орієнтованого бізнес-середовища, а також розвиток стратегічного мислення та здатності приймати обґрунтовані управлінські рішення. Цілі навчальної дисципліни Основними цілями навчальної дисципліни є: • формування уявлення про роль і значення стратегічного управління у підприємстві; • засвоєння теоретичних основ стратегічного аналізу, планування та реалізації стратегій підприємств; • розвиток стратегічного мислення та підприємницького підходу до прийняття управлінських рішень;	

- набуття навичок оцінювання зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства;
- формування здатності обирати та обґрунтовувати ефективні стратегії розвитку підприємств з урахуванням інноваційної складової;
- підготовка здобувачів до практичної діяльності в умовах невизначеності та ризику.

Завдання навчальної дисципліни

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

- ознайомитися з базовими поняттями, принципами та моделями стратегічного управління у підприємстві;
- вивчити класифікацію підприємницьких стратегій та особливості їх застосування на різних етапах життєвого циклу підприємства;
- опанувати методи стратегічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства;
- навчитися формулювати місію, бачення та стратегічні цілі підприємства;
- набути навичок розробки та оцінювання альтернативних стратегій розвитку підприємств;
- оволодіти інструментами реалізації та контролю виконання стратегій;
- сформувати здатність враховувати інноваційні, ризикові та соціально-економічні аспекти у стратегічному управлінні підприємством.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність працювати в команді.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Результати навчання

Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.

Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

5. Організація навчання							
Обсяг навчальної дисципліни 90 год.							
Вид заняття		Загальна кількість годин (д/з)					
Лекції		16/4					
практичні заняття		14/6					
самостійна робота		60/80					
Ознаки навчальної дисципліни							
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)			Нормативний / вибірковий		
4	D3 Менеджмент	2			вибірковий		
Тематика навчальної дисципліни							
Тема		кількість год.					
		Денна форма			Заочна форма		
		лекції ї	семінарськ і	самостійн а робота	лекції ї	семінарськ і	самостійн а робота
Тема 1. Роль стратегічного управління у формуванні та збереженні конкурентних переваг підприємства		2		5		7	
Тема 2. Різноманітність стратегій у підприємництві: від стратегій розвитку до стратегій управління ризиками			2	5	2	7	
Тема 3. Процес стратегічного планування та виконання стратегій в умовах невизначеності та змін		2	2	5		5	
Тема 4 Аналіз зовнішнього середовища як ключовий елемент стратегічного планування		2	2	5		7	
Тема 5. Внутрішні фактори та стратегічне планування: аналіз ресурсів та компетенцій підприємства		2	2	5		9	
Тема 6. Стратегії розвитку бізнесу: від збільшення обсягів продажів до введення нових продуктів на ринок		1	2	5		7	
Тема 7. Мінімізація ризиків та ефективне управління		1	2	5	2	9	

несприятливими ситуаціями: стратегії для забезпечення сталого розвитку підприємства						
Тема 8. Стимулювання інновацій та впровадження нововведень: стратегії для забезпечення конкурентоспроможності на ринку	2	2	5			7
Тема 9. Етичні принципи та сталі стратегії в підприємстві: відповідальне управління для досягнення довгострокового успіху	2	2	5		2	7
Індивідуальне завдання			15			15
Усього годин	14	16	60	4	6	80

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 бална – шляхом накопичення балів (100 балів протягом семестру - залік) Поточний контроль 0-80 балів; Самостійна робота 0-10 балів; Індивідуальне завдання 0-10 балів; Залік 50-100 балів. Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="3">Шкала оцінювання для заліку</th> </tr> <tr> <th>університетська</th> <th>національна</th> <th>шкала ECTS (ECTS)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td rowspan="5">зараховано</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26-49</td> <td rowspan="2">не зараховано</td> <td>FX</td> </tr> <tr> <td>1-25</td> <td>F</td> </tr> </tbody> </table>	Шкала оцінювання для заліку			університетська	національна	шкала ECTS (ECTS)	90 – 100	зараховано	A	80-89	B	70-79	C	60-69	D	50-59	E	26-49	не зараховано	FX	1-25	F
Шкала оцінювання для заліку																							
університетська	національна	шкала ECTS (ECTS)																					
90 – 100	зараховано	A																					
80-89		B																					
70-79		C																					
60-69		D																					
50-59		E																					
26-49	не зараховано	FX																					
1-25		F																					
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ) на такі теми: Проаналізувати зовнішнє та внутрішнє середовище обраного підприємства і запропонувати обґрунтовану стратегію його розвитку в сучасних умовах. Розробити місію, бачення та систему стратегічних цілей для стартапу або малого підприємства з урахуванням інноваційної складової. Оцінити конкурентні позиції підприємства на ринку та сформулювати рекомендації щодо створення і підтримки його конкурентних переваг.																						

	4. Запропонувати альтернативні стратегії розвитку підприємства та обґрунтувати вибір оптимальної з урахуванням ризиків і ресурсних обмежень. 5. Проаналізувати ефективність реалізації чинної стратегії підприємства та розробити пропозиції щодо її коригування відповідно до змін бізнес-середовища. Вибір теми проходить на другому практичному занятті за бажанням студента. Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації до 8 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом (можна використати метод роботи в малих групах), координатор староста, Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту). Максимальна оцінка за ІЗ становить 100 балів. Середній бал за індивідуальне завдання переводиться у 10 бальну шкалу.								
Семінарські заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять (або тестування в системі дистанційного навчання) сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Поточне тестування по окремих темах може проводитись у системі дистанційного навчання – результат відображається у відсотках, максимум 100%. Середній бал за поточний контроль переводиться у 50 бальну шкалу. <table border="1" data-bbox="363 1070 1439 2054"> <thead> <tr> <th data-bbox="363 1070 616 1111">Оцінка</th> <th data-bbox="616 1070 1439 1111">Умови отримання оцінки</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="363 1111 616 1440"> 5 «відмінно» </td> <td data-bbox="616 1111 1439 1440"> - повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні і вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="363 1440 616 1845"> 4 «добре» </td> <td data-bbox="616 1440 1439 1845"> - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="363 1845 616 2054"> 3 «задовільно» </td> <td data-bbox="616 1845 1439 2054"> - студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; </td> </tr> </tbody> </table>	Оцінка	Умови отримання оцінки	5 «відмінно»	- повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні і вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.	4 «добре»	- студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.	3 «задовільно»	- студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;
Оцінка	Умови отримання оцінки								
5 «відмінно»	- повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні і вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.								
4 «добре»	- студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.								
3 «задовільно»	- студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;								

		- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.
	2 «незадовільно»	- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; - виявляє повне незнання і незрозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,1. Максимальна оцінка за тестування становить 10 балів.	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за три змістові модулі (ЗМ): ЗМ 1. Поточний контроль (1-80 балів). ЗМ 2. Самостійна робота (1-10 балів). ЗМ 3. Індивідуальне завдання (1-10 балів). Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.	
Підсумковий контроль	Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється як сума балів за модулями. Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на залік, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами. В умовах карантину чи військового стану ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM. Повторне складання заліку допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).	

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін.

Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті, враховуючи Положення про запобігання академічному плагиату (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>) ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf).

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf).

Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidprovidalnoho-vykorystannia-tekhnologij-shi.pdf>).

Додаткові бали +10 балів за рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали, враховуючи Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<https://surl.li/wmmuhb>).

8. Рекомендована література

1. Дикань В.Л., Зубенко В.О., Маковоз О.В., Токмакова І.В., Шраменко О.В. Стратегічне управління: навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 272 с.
2. Кусумано Майкл А. Стратегії геніїв. П'ять найважливіших уроків від Білла Гейтса, Енді Гроува та Стіва Джобса. [пер. з англ. С. Новікової]. 4-те вид. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2020. 256 с.
3. Панченко, Володимир Г. Міжнародні стратегії економічного розвитку [Текст] : навч. посіб. / Володимир Панченко, Наталія Резнікова ; Маріупол. держ. ун-т, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Навч.-наук. ін-т міжнар. відносин. - Київ : Білецький Р. Г. [вид.], 2025. - 468 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 434-468. - 150 прим. - ISBN 978-617-8530-16-7
4. Перспективи ефективних управлінських рішень у бізнесі та проєктах : колект. монографія / М. Д. Балджи, К. В. Бондаревська, Р. М. Гищук, В. О. Горбаньова, У. Є. Гузар, М. І. Назар, Л. А. Осипова, М. З. Паска, І. В. Сегеда, П. М. Скрипчук, Л. А. Тігомир, Н. А. Фроленкова, С. М. Цвілий, Л. В. Шинкаренко, Г. М. Шпак; ред.: М. Д. Балджи; Міжнародний гуманітарний університет. - Київ : Гуляєва В. М., 2024. - 606 с. - укр.

Інформаційні ресурси:

1. Компанія інтелектуальних технологій . URL: <https://kint.com.ua/ua/biznes-trenazher-vial>
2. Кейси. Краща практика. URL: <http://www.management.com.ua/cases/>
3. Бизнес-кейсы. URL: <http://www.mbastrategy.ua/content/blogcategory/74/232/lang,Rus/>

Наукові публікації:

1. Балабан, М. П., Мараховська, М. М., & Воскобійник, С. Я. (2024). Інноваційні стратегії в підприємстві вплив на конкурентоспроможність малого та середнього бізнесу.

Академічні візії, (37). вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1522>

2. Дергачова, В. В., and В. О. Мельник. "Теоретичні основи формування конкурентних стратегій підприємства." *Актуальні проблеми економіки та управління* 11 (2017). URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/7450/1/20170330_Cluster_P373-381.pdf

3. Каїра, Зоя, Олександр Ващенко, and Ольга Ващенко. "Цифрові технології маркетингових комунікацій у стратегіях малого підприємства." (2020). URL: https://http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/28942/1/Kaira_Vashchenko_Vashchenko.pdf

Доцент кафедри підприємництва,
торгівлі та прикладної економіки

Володимир СТЕФІНІН